СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

Ч. 154. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 14-го СЕРПНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 14, 1986 No. 154. VOL. XCIII.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ВІДПОВІВ НА ЛИСТ ОДВУ ДО ПРЕЗИДЕНТА РЕҐЕНА

Вашінгтон (ПС ІСНО). — Після чорнобильської катастрофи ОДВУ вислала 15-го травня 1986 року лист до Президента Роналда Реґена із проханням вплинути на уряд Совєтського Союзу щоби він допустив допомогу для українського населення в околиці Чорнобиля. ОДВУ звернуло увагу Президента на те, що тоді коли упривілейована комуністична верхівка отримує допомогу, рядове українське населення стоїть перед виселенням, можливо в Сибір.

На цей лист, на руки Павла Дорожинського, голови ОДВУ і ІСНО, наспіла відповідь від Державного департаменту з 16-го липня 1986 року. У цій відповіді Державний департамент зазначує, що швидко після катастрофи ЗСА заявили готовість допомоги технічно і гуманітарно, але Совєтський Союз, подякувавши, зазначив, що їхні засоби і заходи є вистачаючі.

Становище ЗСА, сказано в листі, було висказане 5-го травня 1986 року в комунікаті семи держав-учасників економічної конференції в Токіо: кожна держава є відповідальна за безпеку своїх нуклеарних споруд і повинна подавати повні інформації, спеціяльно тоді, коли наслідки випадків поширюються поза державні границі. Совєтський Союз цього своєчасно не зробив. Все таки є добре, що Совєтський Союз запросив директора Міжнародної агенції атомової енергії і двох його співпрацівників до Москви і до Чорнобиля.

ЗСА пропонували договір про обмін інформаціями про нуклеарні випадки вже у 1981 році.

Представники Гарвардського Проєкту відвідали Митрополита С. Сулика

Філядельфія (С.Б.) — У п'ятницю, 1-го серпня ц.р., представники Філядельфійського Відділу Комітету 1000-ліття Хрищення Руси-України — Гарвардський Проєкт, у складі Стефанія Бережницька, голова, інж. Іван Даниленко, секретар, д-р Євген Новосад, Контрольна комісія, Степан Романко, пресовий референт, мгр Марта Шиприкевич, скарбник, відвідали Владику Митрополита Стефана Сулика.

Метою авдієнції, як це з'ясувала С. Бережницька, речник делегації, було зложити куртуазійну візиту Владиці, у місці осідку якого починає свою діяльність новостворений Відділ Гарвардського Проєкту, та поінформувати його про заплановану працю.

Владика Сулик прийняв делегацію дуже ввічливо та у розмові висловив глибоке зрозуміння й високу оцінку Гарвардського Проєкту, якого він є не тільки гарячим прихильником, але також і меценатом. Владика підкреслив важливість цього запляновоного великого діла, яке на його думку буде дійсно тривалим відзначенням Тисячоліття Християнства, з далекойдучими наслідками, бо не тільки причиниться у великій мірі до збереження української ідентичности, але також і для чужинецького світу стане джерелом правдивої інформації про історію України та її тисячолітні духові надбання, що їх радо присвоюють собі ненаситні сусіди.

На закінчення Владика Сулик дав місцевому комітетові свої архиєрейське благословення, обіцяв підтримку, та висловив надію, що праця комітету увінчається у Філядельфії та цілій її окрузі великим успіхом.

Редакція англомовної енциклопедії відбула наради

Сарсель, Франція. — В днях від 20-го до 27-го липня ц.р. тут відбулося засідання редколегії англомовної Енциклопедії України (АЕУ).

При цій нагоді в суботу, 26-го липня, відбулося спільне засідання з представниками таких товариств і установ: Канадський Інститут Українських Студій в Едмонтоні (КІУС); Наукове Товариство ім. Шевченка в Европі (НТШ); Патронат НТШ — Сарсель у Торонто; Фундація Приятелів ЕУ в ЗСА.

Засідання відкрив і ним проводив діючий голова НТШ в Едмонтоні Аркадій Жуковський. Після інформативних звітів редакцій АЕУ-2 (Данило Струк) і ЕУ-2 (А. Жуковський) слово забрав директор Е. Борис в імені Патронату в Торонто, підкреслюючи особливу важливість негайного закінчення 10 (останнього) тому ЕУ-2.

Атанас Фіґоль висловив свої думки щодо можливих змін відносно домовлення в справі АЕУ - 2 між КІУС і НТШ в Европі.

По живій і гармонійній виміні думок, в якій слово забирали усі присутні, прийнято відповідні постанови для дальшого здійснення справ, що були предметом нарад.

На Пластовій Оселі „Вовча Тропа" відбуваються вишколи

Іст Четгем, Н.Й. — На Пластовій Оселі „Вовча Тропа" відбуваються саме два вишколи, один — для юнацьких і другий — для новацьких виховників.

Вишкіл для юнацьких виховників на ІІ ступінь Кадри Пластових Виховників має 24 учасники з усіх сторін ЗСА. Його веде голова Виховного сектора Крайової Пластової Старшини пл.сен. Ніна Самокіш, член Куреня УПС „Верховинки"; бунчужним на вишколі є ст.пл. Ярослав Галуга, Вовк; писарем — ст.пл. Марія Бачинська, а членом проводу — пл. сен. Діді Бутенко, член Куреня УПС „Чорноморські Хвилі". Прелеґентами на вишколі є ряд провідних пластових виховників. Вишкіл має назву „В останній хвилині".

Вишкіл для новацьких виховників на ступінь сестричок (братчика) веде Крайовий Референт Новацтва ст. пл. Аскольд Винників, член Куреня УСП „Орден Хрестоносців"; бунчужною є ст. пл. Христя Санторе, член Куреня УСП „Лісові Мавки", а писарем — ст. пл. Ксеня Зелик, член Куреня УСП „Перші Стежі". На вишколі є 36 учасників.

Обидва вишколи розпочалися в суботу, 9-го серпня 1986 року. Вишкіл для юнацьких виховників триває до 16-го серпня ц.р., а для новацьких виховників триватиме до 23-го серпня ц.р.

Д-р К. Зайнінгер очолив фірму Сіменс

Д-р К. Зайнінгер

Айслін, Н. Дж. — Д-р Карл Зайнінгер, добре відомий української громаді зі своїх симпатій до неї і харитативної діяльности, який до цих пір був екзекутивним віцепрезидентом дослідчих лябораторій однієї з найбільших електронічно-електричних інженерських компаній корпорації Сіменс, розташованих в околицях Принстону, був призначений на посаду президента корпорації Сіменс.

Д-р К. Зайнінгер, алюмн Принстонського університету, служив в американській армії під час Корейської війни. Працював на протязі майже 20 років для компанії Ар-Сі-Ей провідником дослідчої групи в галузі мікроелектричної технології; був асистентом директора в Інституті досліджування соняшної енергії; директором мікроелектричного відділу технологічних лябораторій в армії та програмовим менеджером програми „very high speed integrated circuits" в Пентагоні.

В 1980 році він став віцепрезидентом технології у Сіменс із завданням створити нові можливості для дослідчої діяльности. Дослідчі і технологічні лябораторії Сіменса в Принстоні, які спеціялізуються у високій технології, т.зв. „Artificial Intelligence", в мікроелектроніці, роботах і тому подібне — є продуктом праці д-ра К. Зайнінгера.

Д-р Зайнінгер є німцем з походження, одружений з українкою Сонею і батьком трьох дітей: Олександра, Марка і Гайді.

Д-р К. Зайнінгер є членом різних професійних організацій, в тому й українських.

Колишній аґент КҐБ консультував Президента

Вашінгтон. — Американські газети, покликуючись на поінформовані джерела, повідомили, що полковник КҐБ Олеґ Гордієвський, який очолював лондонську резидентуру КҐБ і вирішив у минулому році не повертатися в Совєтський Союз, дав президентові Роналдові Реґенові детальні інформації про генерального секретаря ЦК КПСС Михайла Горбачова перед листопадовою зустріччю на вершинах.

Щоб дістати такі інформації про М. Горбачова, директор Сі-Ай-Ей Вілліям Кейсі таємно їздив у Лондон на зустріч з О. Гордієвським.

Отримана інформація дала змогу Сі-Ай-Ей скласти досить точну характеристику М. Горбачова. Газети повідомляють, що інформації про Горбачова і про методи праці совєтських керівників давали Сі-Ай-Ей також і інші совєтські втікачі. „Ню Йорк Таймс" називає зокрема колишнього помічника генерального секретаря Об'єднаних Націй Аркадія Шевченка, який попросив політичного притулку у ЗСА в 1978 році.

Газети не повідомляють, які саме інформації дав О. Гордієвський президентові Реґенові. Однак репортерам вдалося дізнатися, що Гордієвський висловив здогад, що Горбачов готовий до серйозних переговорів.

Гордієвський також сказав директорові Сі-Ай-Ей, що в 1981 році лондонська резидентура КҐБ була в стані бойової готовости у зв'язку з „можливим нападом З'єднаних Стейтів Америки на Совєтський Союз". Це було зв'язано з тим, що тодішнє кремлівське керівництво, очолюване Леонідом Брежнєвим, не мало поняття про зовнішньополітичні пляни Роналда Реґена, який вступив тоді на пост президента ЗСА.

На думку високопоставлених урядових чинників, інформації Гордієвського про Горбачова були дуже корисними для Реґена при підготові до зустрічі в Женеві.

„Стіні ганьби" сповнилося 25 років

Бонн. — У Західній Німеччині відбуваються масові маніфестації, присвячені 25-літтю спорудження сумнозвісної Берлінської стіни. В маршах і демонстраціях беруть участь тисячі людей з багатьох европейських країн.

Багатотисячна демонстрація відбулася на західньоберлінській площі Фербеллінер сквер. Перед зібраними, переважна більшість яких була молодь з 17 держав, виступили амбасадор З'єднаних Стейтів Америки в Західній Німеччині Ричард Берт і посадник Західнього Берліну Еберґард Діпґен. Вони назвали стіну „символом нелюдськости".

„Ми виступаємо за знищення всіх стін", — сказав Р. Берт, — всіх стін, які роз'єднують людей, на Сході і на Заході".

Посадник Е. Діпґен висловив впевненість, що настане такий день, коли стіна буде повалена. Він звернувся до західньоберлінців і західніх німців не усуватися і не відмежовуватися від проблем і намагатися підтримувати контакти з громадянами Східньої Німеччини.

Сімнадцять молодих людей піднялися на стіну зі західньої сторони. Недалеко від Бранденбурґських воріт один з жителів Західнього Берліну підпалив частину стіни і був заарештований британським військовим патрулем.

Активність демократичної громадськости Заходу не сподобалася Москві і її східньонімецькому сателітові. Совєтська преса різко осудила „провокаційну кампанію", зв'язану з річницею Берлінської стіни, і участь в ній амбасадора З'єднаних Стейтів Америки. Східньонімецька преса повідомила про призначену на 13-го серпня параду напівійськової організації „Пролетарські бойові групи". Перед „бойовими пролетаріями" виступить східньонімецький партійний лідер Еріх Гонеккер.

Газети Східньої Німеччини називають Берлінську стіну „передовою лінією антифашистського фронту". Східньоберлінський журнал „Нойєр вег" назвав стіну „благодійністю для народів Европи і всього світу".

За час свого існування ця „благодійність" коштувала життя 74 громадянам Східньої Німеччини, які намагалися перебратися через стіну ганьби. Ще 110 східніх німців загинули при спробі переходу кордону між Західньою і Східньою Німеччинами за межами Берліну.

ПОЛЬСЬКИЙ РЕЖИМ ЗВІЛЬНИВ З ТЮРМИ А. МІХНІКА

Варшава, Польща. — Польський режим наказав звільнити з тюрми 39-річного історика і активіста підпілля „Солідарности" Адама Міхніка, користуючись обмеженою амнестією прийнятою парляментом в минулому тижні.

Речинець звільнення Міхніка припадав аж на 30-го жовтня ц.р., але в міністерстві справедливости вважали за доцільне використати зручно обмежену амнестію, звільнити Міхніка з-під вартви і тим самим відпружити відносини між режимом і прихильниками підпільної „Солідарности", яка вже давно перестала бути тільки профспілкою робітників, а перетворилася в політичну силу із широкою підтримкою усього суспільства, в тому числі великого відсотка польської молоді і з цим фактом уряд, хоче цього чи ні, мусить рахуватися.

А. Міхнік відсидів з усіх два й півроку засуду, 18 місяців. Він був засуджений за те, що як казав під час процесу прокуратор, підготовляв нелеґальний страйк робітників і належав до нелеґальної організації, завданням якої було створювання неспокій в Польщі і виступати проти існуючої комуністичної системи.

За звільненням А. Міхніка була не тільки більшість членів верховного польського суду, але також закордонні політичні діячі, наприклад, прем'єр-міністер Італії Беттіно Кракси, який узалежнював навіть відвідини Войцєха Ярузельського в Римі від звільнення А. Міхніка. Після такої заяви Кракси на Заході появилися були позитивні коментарі в користь політичних в'язнів в комуністичних країнах.

Таку тактику схвалив також недавно звільнений із совєтських концтаборів жидівський активіст Анатолій Щаранський, який настоює на сильніший тиск західніх спільнот на комуністичні режими, бо на його думку тільки публічна опінія може допомогти в'язням в СССР й інших комуністичних країнах.

В загальному, на підставі урядових інформацій, було звільнено в Польщі на підставі обмеженої амнестії 9,059 в'язнів. З-посеред тієї маси в'язнів були тільки 44 політичні і то до них навіть не признався режим, а зглядом не згадував про їхню політичну „провину".

Ведуться розмови поміж ЗСА і СССР

Вашінгтон. — Як повідомляють, в Москві закінчилися дводенні розмови поміж представниками уряду Роналда Реґена, а представниками СССР на тему контролі зброєння. Хоча розмови не дали ніякого конкретного висліду, все ж в офіційному повідомленні підкреслено їхню „конструктивність", та „діловість". Все ж вони це підготова до плянованої другої зустрічі поміж Роналдом Реґеном а Михаїлом Горбачовим, що має відбутися в непризначений ще час осінню цього року. При повідомленні про закінчення цих розмов підкреслено, що дальші розмови вестимуться у Вашінгтоні вже при кінці цього тижня і головою совєтської делеґації буде Віталій Микольчак, голова відділу закордонних справ для ЗСА і Канади.

Американська делеґація, під проводом Пола Ніці, дорадника Джорджа Шулца для справ контролі зброєння, вихала домів у вівторок 12-го серпня ц.р., після полудня в амбасаді ЗСА у Москві, на якому були члени совєтської делеґації. Ще ранком цього самого дня відбулися тригодинні розмови, але американська делеґація не дала ніяких дальших вияснень крім офіційного комунікату, який проголошено для преси.

У вівторок, 12-го серпня ц.р., совєтська делеґація під проводом В. Микольчака прибула до Вашінгтону; тут зустрічі із представниками американського Уряду розпічнуться в середу, 13-го серпня ц.р. В часі розмов мають бути порушені питання людських прав, виміни на полі культури та науки й адміністративні справи. В. Микольчак та члени його делеґації будуть вести переговори в першу чергу із Томасом Саймоном, що є допоміжним секретарем в бюрі міністерства закордонних справ для проблем ЗСА і Канади. Ці зустрічі, як і пляновані черговї у місяці вересні для обговорення питання Афганістану, є підготовою також до плянованої зустрічі поміж Р. Реґеном а М. Горбачовим.

ПРЕЗИДЕНТ Р. РЕҐЕН ОБІЦЯЄ ДОПОМОГУ ФАРМЕРАМ

Чикаго, Ілл. — Президент Роналд Реґен, виступаючи у вівторок, 12-го серпня ц.р., на пресовій конференції в Чикаго, обіцяв американським фармерам допомогу федерального уряду і виділення з бюджету на цю ціль більше грошей в одному фіскальному році, як попередня Адміністрація президента Джиммі Картера витратила на протязі цілої каденції.

Президент ЗСА, згідно з опінією деяких політичних спостерігачів і кореспондентів, прибув до іллинойського, фармерського стейту, щоб розвіяти поголоски, що його Адміністрація занедбала справу допомоги фармерам і щоб допомогти республіканським кандидатам виграти вибори до Палати Репрезентантів і Сенату осінню цього року. Очевидно, президент Р. Реґен не заперечував цього і тому намагався широко пояснити справу додаткового продажу зерна для Совєтського Союзу по знижених цінах, поминувши застереження державного секретаря Джорджа Шулца, який вважав, що така трансакція з СССР під теперішню пору може радше пошкодити Америці, як допомогти, а вже в жадному разі не допоможе фармерам коли вони продаватимуть державі, наприклад, пшеницю по 1,37 за бушель, а держава відпускатиме її за менше як половину ціни для Совєтського Союзу. Шулц й інші співробітники Р. Реґена вважали, що пристижеве вже було б краще говорити про кредити, допомогу для комуно-московської імперії, як про продаж пшениці по смішних цінах. Але рішення у цій справі вже зроблене і росіяни отримають чотири мільйони метричних тонн зерна за півдармо. Деякі політичні аналітики вважають, що це потягнення Реґена коштуватиме республіканську партію дуже багато, а може навіть втрати президентського посту в 1988 році, якщо демократи матимуть відповідного кандидата і зуміють зручно використати цю й інші помилки Адміністрації.

Переходячи до інших справ, президент Р. Реґен не хотів відповідати на настирливі питання кореспондентів про зміст переговорів в Москві, які відбулися цього тижня, а також відмовився відкрити змісту його листів до совєтського лідера Михайла Горбачова та його відповідей Р. Реґенові.

Чимало уваги було присвячено на пресовій конференції справам і проблемам в Північно-Африканській Республіці і Нікараґуа. Р. Реґен рішучо відкинув порівняння між двома державами, бо одна веде тільки расову політику і боротьбу проти Африканського Національного Союзу, а друге інфільтрованого комуністами, а Нікараґуа належить до числа тоталітарних комуністичних держав, які, як і Куба, намагаються експортувати революції совєтського зразку на інші латиноамериканські країни. На запитання одного з кореспондентів чи політика Адміністрації спричиняється до руїни американських міст, Президент відповів, що напевно, не тільки міста, але цілі ЗСА виглядають набагато краще, як шість років тому.

Р. Реґен обіцяв далі інтенсивно працювати для звільнення американських закладників в Лівані, впливати на поліпшення ситуації в Південній Африці, але відкидав драстичне збільшення економічних санкцій і засуджував тих, які ці санкції проповідують, включно з єпископом Десмондом Туту і не відпекувався, що він явно допомагає виграти вибори республіканцям, бо, мовляв, було б зле, якщо б він діяв інакше. У пресконференції взяло участь вимкового багато кореспондентів, місцевих і з Вашінгтону, тих, які постійно супроваджають Президента у його подорожах.

У СВІТІ

КОЛИШНІЙ ЗАСТУПНИК Адольфа Гітлера, 92-річний Рудольф Гесс, єдиний політичний в'язень з гітлерівської урядової верхівки, який сидить в тюрмі у Шпандав в Берліні засуджений на довічне ув'язнення, заявив своїй родині листом, що він фізично почувається дуже погано, відчуває болі в жолудку, не має достатньої лікарської опіки, не дають йому змоги набути кращих окулярів і не реагують коли він викликає вночі лікаря. Витяги з листа Гесса до родини в Баварії, опублікував німецький журнал в Мюнхені „Квік", не кажучи звідки отримав ці матеріяли. Потрібно одноголосне рішення чотирьох альянтів, щоб звільнити Гесса з тюрми, але представник СССР вже кілька разів протестували проти такого намагання кажучи, що таке звільнення може створити притекст для оправдання інших воєнних злочинців.

ІТАЛІЙСЬКА ПРОКУРАТУРА видала зарядження на арешт трьох йорданців запідозрілих в терористичній діяльності, що включає також арешт двох братів, які брали участь у збомбленні диско клюбу в Берліні і пробували підкласти вибуховий матеріял в літак ізраїльської повітряної лінії в Лондоні. Речники італійського міністерства юстиції ведуть тепер формальні переговори з німецькими чинниками в справі видачі вже заарештованих в Західній Німеччині близькосхідніх терористів.

ЦИРКОВІ АРТИСТИ Берталіна Казакова і Ніколай Нікольський отримали від керівництва американського цирку Рінґлінг Бродерс енд Барнум і Бейлі все, що потрібне для підготовки до першого виступу в ЗСА: вигідне приміщення, забезпечення, приладдя, одяги, тощо, щоб вони могли приготовитись до нової кар'єри в Америці. Крім того подружжя втікачів, які прибули з Арґентини до ЗСА, показали керівникам цирку фотографії з окремих висупів і виступи над сіткою для орієнтації. Дейвид Беркусон, адвокат, який репрезентує втікачів, заявив кореспондентам, що контракт ще не підписано, але Нікольські поважно застановляються прийняти запропоновану їм працю у згаданому цирку.

В АМЕРИЦІ

ПОСАДНИК МІСТА НЮ ЙОРКУ Едвард Кач заповів, що у місті на кожній пляжі і в кожному парку буде „тихе місце", в якому не можна буде слухати радіо, ані робити жадного гамору. Ці місця будуть позначені темнозеленим листком на написах. Мейор Кач уважає, що ще не всі люди люблять гамір, і треба мати декілька спокійних місць в публічних парках і на пляжах. Цю програму почато минулого року в п'ятьох парках і вона виявилась дуже успішною, тому її поширюють.

ПОЛІЦІЯ, РИБАЛКИ І МЕШКАНЦІ Массачусетс в останніх кількох тижнях зауважили кілька акул на побережжі стейту біля пляж. З уваги на це замкнено деякі пляжі. Хоч ці акули є роду „баскінґ" і головно їдять морські рослини, урядовці Массачусетс рішили, що все таки є небезпечно купатись людям, коли 15-футова акула пливе 100 ярдів від берега.

В ОКОЛИЦІ ВЕЛИКИХ ОЗЕР в Америці і Канаді вода з озер переливається і розмулює землю. Доми, які є розташовані над або біля п'ятьох озер є загрожені ерозією, а деякі навіть уже пропали через вилив води. Коли падуть сильні дощі в цих околицях, не лише доми, а також і дороги і головні автостради є у загрозі.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, ЩО в Ню Джерзі із 81,000 студентів 31,000 перепали при іспиті, який потрібний до одержання диплому із середньої школи, голова департаменту середнього шкільництва Сол Куперман підвищить рівень іспиту. Хоч багато учителів противляться проти цього Куперман каже, що іспит тепер є на рівні 5-ої або 6-ої кляси, а тому, що його беруть учні 9-ої кляси, він підвищуватиме рівень.

РЕЧНИКИ АҐЕНЦІЇ НАСА заявили, що інженери закінчили перший проєкт нових ракет, які вставлятимуть на міжпросторні кораблі, щоб запобігти таких випадків, як вибух „Челленджера", на якому загинуло сім астронавтів. Цей новий проєкт просліджуватимуть і випробовуватимуть. Покищо слідуючий полет в орбіту Землі заплянований на 1988 рік.

СЕНАТОРИ ПОЛ САЙМОН і Алан Сімпсон внесли законопроєкт, який передбачає заходи боротьби з фіктивними шлюбами, завдяки яким тисячі чужинців щороку дістають право на постійне проживання в З'єднаних Стейтах Америки, обходячи при цьому звичайні іміґраційні квоти. Згідно з законопроєктом, щоб просити про право на постійне проживання в ЗСА, чужинці повинні бути в шлюбі з американцями не менше двох років. Досі ніякого мінімального терміну не було встановлено. Інший законопроєкт, внесений А. Сімпсоном, передбачає п'ятирічне тюремне ув'язнення і кару у висоті 250,000 долярів як для учасників фіктивного шлюбу, так і для посередників, які влаштовують такі шлюби за плату. Найбільший відсоток фіктивних шлюбів припадає на такі міста як Маямі, Чикаго, Ню Йорк і Лос Анджелес.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel. (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00; на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи кінець страху перед Москвою?

У цьому тижні представники Сенату і Палати репрезентантів будуть вирівнювати різниці у схваленому кожною з двох палат Конґресу новому бюджеті. В минулу п'ятницю Сенат схвалив 86-ма голосами проти трьох новий бюджет на астрономічну суму 269 більйонів долярів. Нижча палата Конґресу, Палата репрезентантів, схвалила була вже трохи раніше бюджет на суму 286 більйонів долярів. Але справа не в цифрах. Як завжди, так і тепер напевно дійде до компромісового схвалення остаточної суми, і за всією вірогідністю президент Реґен не проголосить ,,вето", хоч він вимагав інших сум і його текст бюджету в багатьох подробицях різниться від бюджету, прийнятого Конґресом. Найцікавішою і найважливішою у цьому новому бюджеті подробицею є факт, що Конґрес (покищо Сенат) призначив у рамках бюджету на оборону три більйони 950 мільйонів долярів на дальші досліди над винайденням протиракетної зброї з використанням космічного простору, на популярно звану ,,зоряну війну". Коли тільки президент Реґен проголосив цей проєкт, — то Міхаїл Ґорбачов рішуче запротестував ще під час своїх перших відвідин у Лондоні і пізніше при кожній нагоді застерігався, що передумовою нового ,,договорення" між СССР і ЗСА у справі перегонів у зброєнні та редукції різних родів стратегічної зброї є вимагане совєтами від Реґена зречення з його проєкту ,,зоряної війни". Знову ж Реґен стояв на принциповому становищі, що тут ідеться про оборонну зброю, а не стратегічну, і тому ,,зоряна зброя" не становить предмету дискусії.

Демократично-ліберальний табір в Америці насторожився також проти ,,зоряного" проєкту Реґена. Велика (ліберальна) преса Америки вказує на велетенські кошти на самі досліди над можливістю винайти таку зброю і твердить, що, поки її винайдуть, вона буде перестаріла та, що найголовніше, що той проєкт Реґена стоїть на перешкоді новому ,,детантові" з СССР. Психологічним стрижнем цієї демократично-ліберальної опозиції ,,мідії" є острах перед новим загостренням міжнародних відносин. Внутрішня опозиція в Америці рахується зі становищем Москви. Це є той ,,вєтнамський комплекс" і той страх перед новою війною, який паралізує деяких американців. Американський демократичний світ просто боїться Москви. І тому схвалення тепер близько чотирьох більйонів долярів (Реґен вимагав більше) на проєкт ,,зоряної війни" — це цікавий прояв зміни настроїв, і, на щастя, американські законодавці, ухвалюючи фонди, керувалися критерієм тільки власної державної рації, а не звертали увагу на становище і погрози Москви.

Це добрий, дуже добрий прояв, — поборення страху. Пригадаймо, що коли тільки перші наші наддніпрянські земляки, колишні політичні в'язні, прибули до Америки, вони твердили, що коли українці на Україні в масі перестануть боятися, коли у підсовєтській атмосфері не стане паралізуючого всіх і вся страху, на якому спирається совєтська система правління, то на вулицях українських міст знову залунає українська мова. Раз-у-раз наспівають з України вістки, що тамошні наші земляки молодшого покоління починають вже домагатися прав для рідної мови. Це вказувало б теж на те, що знову поволі минається страх — як в 60-ті роки — перед всемогучим і всевидючим КҐБ. Ми, американські громадяни — вільні українці, завжди уболівали, що наші земляки в Україні затратили під тиском терору почуття національної гідности і гордости і тому говорять на всіх прилюдних місцях по-московськи. Чи цей стан зміниться тепер? Чи видно кінець страху перед Москвою?

КАНАДСЬКІ КОРАБЛІ врятували у відкритому морі біля Нюфандленду біля 150 осіб — чоловіків, жінок і дітей, виснажених далекою подорожжю, недоїданням і браком питної води, які майже потопали у двох старих діравих човнах. Люди ці, правдоподібно із Срі Ленки, були кимсь зумисно залишені на видиму смерть, якщо б припадково не переїжджали риболовні судна. Поява тих людей у цій частині світу це свого роду містерія, яку тепер стараються вияснити канадські урядові, а зокрема поліційні чинники, щоб встановити: хто вони, хто залишив їх на відкритому морі на поталу морських хвиль, звідки вони прибули і чи це був зумисний злочин чи звичайна втеча..

М. Платковський

ЩО РОБИТЬ УРЯД ,,СУВЕРЕННОЇ" УССР?

Совєтська пропаганда твердить, що Совєтська Україна, яка входить до СССР, є суверенною державою. На чужині є деякі українські політичні кола, які хоч не вважають УССР суверенною державою, бож це було б просто смішним, проте твердять, що УССР — це все таки держава (мовляв, сурогат держави), яка заступила собою Українську Народню Республіку. Це знайшло свій вислів у контроверсійному твердженні двох авторів у Енциклопедії Українознавства, що УССР є державою і продовженням УНР.

Звичайно, УССР — це жадна українська держава і тим більше — жадна суверенна держава. Її треба вважати, як це слушно твердять українські політичні кола у своїй переважній більшості, знаряддям окупаційно-колоніяльної влади імперіялістичної совєтсько-російської імперії. Бож що це за держава без власного війська, без власної дипломатії, без власних грошей і без власного керівництва господарськими ресурсами країни! Життя в підсовєтській Україні, як і в інших неросійських республіках СССР, керується центральним урядом і його установами з Москви.

Ну, але скажімо, що існує все таки якась видимість місцевого управління в підсовєтській Україні. Є навіть уряд в Києві, є міністерства, є обласні керівні органи (які, щоправда, одержують інструкції просто з Москви, а не через Київ), є навіть — пожальсь Боже — представництво УССР в Об'єднаних Націях, яке хоч і виконує слухняно всі інструкції представництва СССР, але ж хоч назовні фігурує як окреме представництво. І хоч в Україні шаліє русифікація, хоч у школах і в державних установах панує майже виключно російська мова і т.д., і т.д., проте про людське око це все таки нібито окрема республіка.

Найстарший, так би мовити, чином у цій республіці Щербицький виступає на різних українських з'їздах, зборах тощо російською мовою. Уряд УССР існує для того, щоб підхоплювати інструкції Москви і слідкувати за їх виконанням. Але, повторюємо, хоч на папері існує таки уряд і різні установи УССР.

І от стається така подія, як це сталося в Чорнобилі. Подія, катастрофальних наслідків якої для всієї України ми, може, собі під сучасну пору навіть не уявляємо. І що ж робить тепер уряд ,,суверенної" УССР? Що робить громадянин Щербицький, який нібито теж їздив десь у район Чорнобиля, але після цього мовчить, як і мовчав до того часу?! Всі т. зв. ,,інформації" подає Москва, вона займається справою Чорнобиля так, якби він не лежав на території окремої совєтської республіки, але десь в Російській федеративній республіці — РСФСР. А тим часом трагедія Чорнобиля така страшна, що в першу чергу т. зв. український уряд мусів би сказати про неї своє слово.

Звичайно, ми не можемо очікувати, щоб ,,уряд" підсовєтської України пішов аж так далеко, що проклямував би вихід України із СССР (на підставі совєтських конституцій), бо господарка Москви в Україні доводить до страшних трагедій і мільйонових жертв, як то було в час Великого Голоду і це може бути тепер після Чорнобилю. Проклямувати вихід УССР із СССР влада підсовєтської України не вчинить, бож ця влада складається із московських вислужників, а зрештою і сили на такий крок вона не має, бож її розтрощив би у такому випадку всесильний КҐБ.

Проте, цей т. зв. уряд міг би на щось здобутися, якщо він не соромиться називати себе урядом якоїсь там республіки, хоч вона і входить до складу СССР. Чи не міг би цей уряд запротестувати проти того, що Москва не дає правдивих інформацій про розміри катастрофи — і то не так для закордону, як для громадян СССР і, в першу чергу, громадян УССР, щоб люди могли брати міри охорони себе від наслідків катастрофи? Чи не міг би цей ,,уряд" запротестувати проти того, що реактори будувалися на території України і що вони будувалися без належного забезпечення від ,,аварій"? Чи не міг би цей ,,уряд" заявити, що в майбутньому він не дозволить будувати безконтрольно і без його належної участи дальших реакторів?

Такі і подібні запити можна ставити в безконечність, але, зрозуміло, що влада ,,суверенної" УССР нічого подібного не зробить. Отже — що це за ,,уряд" і що це за ,,суверенна" УССР?!

Нам видається, що серед українців у діяспорі не буде таких, які могли б хоч у якійсь мірі виправдувати жалюгідну поставу таких осіб як Щербицький і йому подібних. Але є ще одна справа, яка має велику вагу. Нам видається, що під сучасну пору відбуваються великі процеси і зміни в психиці українців у підсовєтській Україні. Чи не здають собі справи навіть члени ,,української" комуністичної партії, а особливо комсомольці української національности, що живуть вони під режимом страшного гноблення і страшного поневолення? Чи не прозріють вони остаточно, що окупаційно-колоніяльна влада Москви — це найбільший і найбільш безжалісний ворог України і українського

(Закінчення на стор. 4)

Ол. Зозуля

Голос з архіву

Переглядаючи комплекти газети київської ,,Літературної України" за 1965 рік, я натрапив на постанову уряду УССР ,,Про увічнення пам'ятних місць, зв'язаних з історією запорізького козацтва". Я не знаю точно, хто висунув цю ідею, але виходить так, що ініціятором був Інститут історії Академії Наук.

Через рік ,,Літературна Україна" послала свого кореспондента до Інституту, щоб довідатись, що вже зроблено. На запитання кореспондента відповідь давав старший науковий працівник О. Апанович. Скорочено передаю запитання і відповіді.

З. За яким принципом відзначатимуться пам'ятні місця?

В. Велику групу складатимуть славні бойовища запоріжців. На мій погляд, слід відзначити ратні поля визвольної війни 1648 - 1654 років. Вже відзначено понад 100 пам'ятних місць.

З. Якими памятними знаками передбачено увіковічнити подвиги козацтва?

В. У нас, наприклад, виникла думка насипати могили на місці колишніх укріплень та спостережних пунктів Запорізької Січі й встановити там макети сторожових вишок.

Є пропозиція про створення пам'ятників Байді — як символові мужности та бойового хисту козацтва, Мамаєві — як втіленню духової щедрости й кмітливости, козакові Голоті — представникові найбідніших низів козацтва, що на своїх плечах виносили весь тягар небезпечних походів. Доповнити цю групу повинна постать Марусі Богуславки — української жінки, яка в далекій Туреччині визволила з полону своїх земляків. І, здається саме б ці монументи-пам'ятники слід встановити на Хортиці.

Хотілося б бачити пам'ятник Северинові Наливайкові у Білій Церкві, Тарасові Федоровичу — в Переяславі, Якову Остряниці — в Острі, Максимові Залізнякові та Іванові Гонті — в Умані, Семенові Неживому — в Смілі, Дмитрові Гуні — в Лубнях, Данилові Нечаєві — в Брацлаві, Іванові Богунові — у Вінниці, Максимові Кривоносові та Іванові Підкові — у Львові. Самійлові Кішці — в Каневі, Іванові Сіркові — в Харкові, Петрові Сагайдачному — у Києві, Іванові Сулимі — у Кодаку, Олені Зависній — у Буші, Величкові — у Полтаві, Морозенкові — у Корсуні, Семенові Палієві — у Фастові... Слід би надати на честь запорожців назви сіл та вулиць.

З. Які ж завдання постають у зв'язку з цим?

В. З 1963 року плянується видання щорічника ,,Запорізька бувальщина". Побачать світ славнозвісні Козацькі Літописи. Перш за все почнемо готувати до друку багатомовне видання унікального, світового значення архіву Коша Запорізької Січі. Доцільно було б ввести до учбових плянів університетів та педагогічних інститутів України спеціяльний курс з історії Запорізької Січі.

З уривка інтерв'ю видно, як серйозно поставився в 1965-му році Інститут Академії наук до історичної козацької доби, що збігається з бажанням народу. Навіть, як говорить О. Апанович, до АН надходили листи з Далекого Сходу, Середньої Азії та Кубані з різними пропозиціями та готовністю взяти участь у цій великій справі. Це був час відразу після Хрущовської відлиги...

З дня оголошення згаданої постанови минуло понад двадцять років. Що за цей час зроблено? Усі ці проєкти з малюнками застрягли десь у московських кремлівських закапелках. Точніше — кинуто там їх до архіву на вічний спокій.

Щоб здійснити згадані пляни треба мати дозвіл Москви. Крім того дозволити витратити з місцевого бюджету певні суми грошей. У таких випадках Москва завжди відмовляє на підставі, що такі витрати бюджетом непередбачені.

Тим часом та ж таки Москва зобов'язала т. зв. український уряд побудувати в Києві та на периферії пам'ятники героям ,,російського отечества". Але вже по майданах стовбичать споруди: Ватутіну, Суворову, Ковпаку, Калініну, Кузнєцову та іншим окупантам України, давнім і недавнім.

Не здивуємось, коли на Хортиці побудують і пам'ятник Потьомкіну, — Грицькові Нечосі, який так ганебно причинився до зруйнування Запорізької Січі.

М. Суховерський

БІБЛІОГРАФІЧНА ПРАЦЯ ЯРА СЛАВУТИЧА

Бібліографія — це штука і наука. Це штука упорядкування списків і каталогів видань так, щоб вони могли служити у якнайпростіший і найприступнішій формі читачам, студентам і науковцям для їх потреб. Це наука, бо треба вибирати, оцінювати, кваліфікувати і клясифікувати видання по предметах, щоб заощадити час тим, хто шукає відповідних видань для різних потреб. Бібліографія народилась разом з першими рукописами. Бібліографія розвинулася і списки та каталоги різного роду книжок стали конечними з масовою продукцією паперу, устійненням абетки грецької, латинської і слов'янської та винаходом Ґутенберґа друку.

Заможні люди, що скуповували рукописи і перші друковані книжки, творили перші бібліотеки, і для перегляду потрібно було виготовляти списки книжок у їхньому посіданні. Потім продавці, книгарні, бібліотеки і всі інституції, що займалися збірками писаного і друкованого слова для свого власного вжитку чи публічного, виготовляли списки, каталоги газет, журналів, книжок, що були в їх посіданні.

І так постали місцеві, державні і світові бібліографії. Припускають, що сьогодні існує понад 100 мільйонів видань на світі. При теперішній навалі різних видань студентам, науковцям і загальним читачам було б майже неможливо дістатися до наукових джерел, головно у стислих науках, без відповідної науково оформленої бібліографії.

Перші наші бібліографії — це списки рукописів при наших манастирях і церквах, що їх писли, переписували або перекладали з інших мов на старослов'янську мову наші ченці.

На жаль, з нашої церковної і світської літератури та її бібліографії мало що залишилося на рідних землях. Починаючи від Андрія Боголюбсього, від XII сторіччя до сьогодні, включно зі спаленням Бібліотеки ім. Т. Г. Шевченка у Києві в останніх часах, московський наїзник, білий чи червоний, нищив і нищить всі духові надбаня нашого національного життя, а у першій мірі — друковане слово. У Совєтській Україні існують українські видання, українська література й українська бібліографія, але тільки такі, що сприяють совєтській владі, її політиці та ідеології.

По Другій світовій війні у вільних країнах, головно в Америці й Канаді, розвинулася бібліографія українських видань та видань різними мовами про Україну. По багатьох університетських та публічних бібліотеках працювали і працюють професійні бібліотекарі українського походження, які стараються, щоб їхні бібліотеки закупили відповідну кількість видань про Україну. Вони рівночасно намагалися виготовити і упорядкувати списки і каталоги про українські збірки книжок, журналів, газет у даній бібліотеці. Рівночасно і багато професорів причинилося до збагачення українських збірок та української бібліографії.

Одним з наших науковців, які причинилися також до збагачення української бібліографії, є д-р Яр Славутич, професор-емерит Альбертського університету і з 1968 року член редакційної колеґії Міжнародної Бібліографії, що виходить у світ щороку в Ню Йорку. Українському суспільству відносно добре відома поетична творчість Яра Славутича, за яку він отримав першу нагороду від Літературного Фонду ім. І. Франка та звання поета лавреата від Української Могилянсько-Мазепинської Академії Наук. Але менше відома його діяльність як науковця. Як знавець і дослідник літератури і мови, він опублікував понад 50 статтей і досліджень у наукових журналах і збірниках — на різні теми з літератури і мовознавства. Майже половину цих праць перекладено й надруковано іншими мовами. Крім того, багато його коротких рецензій уміщено в українській та не-українській пресі. Ще менш нам відома систематична бібліографічна праця д-ра Яра Славутича. Передусім треба назвати з цієї ділянки чотири його праці, без яких, мабуть, тяжко було б обійтися дослідникові, викладачеві мови і літератури чи студентові україністики: 1. Антологія української поезії в Канаді, 1898 -1973 (Едмонтон „Слово", 1975), де вміщено біо-бібліографічні матеріяли до кожного поета. 2. Українська поезія в Канаді (Едмонтон: „Славута", 1976), критичний огляд із додатком бібліографії видань поетичної творчости. Первісно ці відомості з'явилися в Західньоканадському збірнику НТШ, частина 2 (Едмонтон, 1975), а потім окремою книжкою. 3. Розділи в MLA International Bibliography (річники 1969 - 1985). Тут протягом 17-ти років уміщено більше як 30 тисяч назв книжок, статтей і більших рецензій різними мовами світу — усе про українську літературу, мову й фолкльор. Ця міжнародна бібліографія критичної літератури виходила у світ до 1981 року у трьох

(Закінчення на стор. 4)

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ та інші високопоставлені чинники відбули у понеділок, 11-го серпня, перевірку на наркотики. Перевірка була цілком добровільною. Речник Білого Дому Леррі Спікс сказав, що результати перевірки стануть відомими через вісім-десять днів. Аналізи будуть зроблені у військово-морському шпиталі в Норфоку, Вірджінія. Л. Спікс повідомив також, що результати аналізів будуть зберігатися в таємниці, але якщо хтось з співпрацівників двічі ,,провалиться" на перевірці, то з ним ,,буде проведена довірочна розмова". Спікс додав, що президент Роналд Реґен відбув перевірку минулої суботи, коли він був у шпиталі на урологічному обстеженні. Професор-психіятр Дейвид Масто сказав, що ,,перевірка на наркотики може стати нуклеарною бомбою в боротьбі з наркотиками" в тому випадку, якщо за перевірками наступить вмішування в особисте життя.

Роман С. Голіят

ЄДИНОНЕДІЛИМЕЦЬ ПРО ЖИДІВ

Андрей Дікій. ,,Евреи в России и в СССР". Ню Йорк, 1967, 713 стор.

В повищій 713-сторінковій публікації автор, крім своїх спогадів, дає читачеві багато джерельного матеріялу про творців СССР. Жидів одні держави викидали, інші приймали й їх поведінку толерували. Жидівське питання проявлялося всюди, де тільки появлялися жиди, але особливо більшого значення в житті держав і народів не мали, тим більше, що чисельно групи жидів, що перебували в різних країнах, були незначними, рідко перевищували десятки тисяч.

Інакше стоїть жидівське питання в Росії і СССР, де на початку XX сторіччя в границях тодішньої Росії знайшлося понад шість мільйонів жидів, більше від усіх жидів у цілому світі.

До кінця Другої світової війни ніхто не чув про ,,антисемітизм" в СССР, бо при владі були жиди, а зараз на зміну ,,викиненої дореволюційної культурної еліти Росії прийшла нова молода інтеліґенція і, як господар своєї батьківщини й законний наслідник її історичного минулого, проявила свої права... І відмовити їй у тому ніхто не посмів... А це означало затрату жидівською етнічною групою того положення, яке вона монопольно займала більше чвертьсторіччя" (стор. 23).

Жиди прийшли в Росію зі Заходу, через Литву й Польщу, і поселилися на Україні. В 1794 році жидам дозволено поселюватись по цілій Росії, а від 1804 року був введений закон про ,,черту оседлості" (межу поселення) для осіб юдейського віровизнання. ,,Черта осілости" починалася від міста Пернова на Балтицькому морі, йшла по прямій лінії до міста Оршу, бігом ріки Дніпра до Чорного моря, по березі Дону, вверх по Пруті до Австро-угорської границі й по границі з Німеччиною до Балтійського моря. В тій області було 25-губерній, а територія була у півтора рази більша від Франції. В 1911 році в ,,черті оседлості" жило 4,899,327 осіб жидівської бідноти тоді, як багатші жиди займали всякі пости в житті імперії.

Перед російським урядом постало питання, якої політики притримуватися у відношенні до такої етнічної групи, яка була чужа основній масі населення не тільки по релігії, але й мові, побуті й навіть одежі (ст. 66). В жидів минуле й майбутнє було зв'язане не з Росією й російським народом, але з жидівством цілого світу, його минулим і його майбутнім.

На Україні в 1917 р. жило 2.5 мільйона жидів, тобто 41 відсоток усіх жидів імперії.

Автор твердить, що, де появляться жиди, разом з ними появляється і проявляється ,,юдофобія". Російський народ і створена ним держава Росія не являла з себе виняток (стор. 164). Але в Росії жиди не жили в ґетто так, як це було в усіх західніх державах. Згадуючи про жидівські погроми, автор на стор. 162-3 подає цілу листу погромів. Перший погром був у Александрії в 68 році по Христі, в якому згинуло 56 тисяч осіб; опісля, в 387 році в Римі, в Лондоні — 1278 року; масовий погром в Еспанії був у 1414 році; в Кракові — в 1464, і в Познані — в 1716 році. Були погроми теж у багатьох інших державах (автор вираховує 44 погроми поза межами Росії).

На початку XX сторіччя в Російській імперії ширились революційні настрої, в яких жиди брали жваву участь і вони займали керівні пости в революційних організаціях, в той час соціялістичного покрою. Троцький-Бронштейн укладав пляни перевороту в Росії зі своїми однодумцями в Ню Йорку. А коли прийшов догідний час, він був між першим в Росії. В Петрограді до 1919 року державний апарат складався з 16-ти росіян і 371-го жида, — з того було 265 жидів, які прибули з Ню Йорку. Автор згадує про деякі антижидівські ексцеси, які вони самі провокували проти себе, викрикуючи на своїх зібраннях ,,Далой Ніколушку!" ,,Долой попов !", — а це викликувало реакцію росіян і православних проти жидів.

Роберт Вилтон, англієць, кореспондент ,,Таймсу", який 17 років прожив у Росії й мав нагоду приглядатися, що там діється в роках революції, повідомив, що з 556-ти осіб, які зайняли пости в адміністрації — було 447 жидів. Берестейський мир підписували жиди: Троцький, Йоффе, Карахан і Камєнєв (стор. 233).

,,Лондон Таймс" з 5-го березня 1919 року повідомив, що 75 відсотків большевиків — це російські жиди.

Київська ЧеКа (Чрезвичайная Комісія) складалася зі 75 відсотків жидів (стор. 215). В 1918 році в одному Петрограді ЧеКа розстріляло 10 тисяч осіб, звичайно без суду.

Після захоплення влади комуністами, колишнє населення т.зв. ,,черти осєдлості" перейшло мешкати до міст СССР. Після ліквідації приватної власности вищі учбові заклади були переповнені жидами, як і ціла нова адміністрації СССР. В 1959 році СССР мало 208,822,000 населення, з того 2,268,000 жидів, тобто 1.1 відсотка. Але по професіях: лікарів — 14.7 відсотка; юристів 10.4 відсотка, письменників і журналістів — 8.5 відсотка і працівників сцени 7 відсотків.

Автор Андрій Дікій не знаходить відповіді на поставлене ним питання, чому Комінтерн погодився на пакт з Гітлером в 1939 році, як також, чому СССР як атеїстична держава була за створенням Ізраїля — теїстичної держави? Це питання він залишає майбутнім дослідникам.

Забрало б забагато місця, коли б ми хотіли використати табелі прізвищ жидів, які на протязі 35-ти років були панівною і правлячою кастою СССР. Згадуючи про перебіг Другої світової війни, там читаємо, що в той час, як військо й новобранці йшли пішком на фронт, перевантажені авта з жидами просувались на Схід подалі фронту. І коли Хрущов після відступу з Києва німців перебрав у свої руки Центральний Комітет партії, в якому хотіла працювати жидівка Ружа Ґодес, то він мав їй сказати:,,... Тут Україна. І ми не заінтересовані, щоб український народ пояснював поворот радянської влади як поворот євреїв" (стор. 273). (Ця вістка була друкована в книжці Леона Лєнемана ,,Трагедія жидів в СССР", Париж 1959, стор. 174-182).

Згадуючи штучний голод 1932-33 років, автор каже, що жидівське населення міст не голодувало, бо міста мали подостатком харчів, а крім того жидам допомагала

(Закінчення на стор. 3)

ПЕРЕД ТУРНЕ „ЖУРАВЛІВ“

У полоні музики

Хор „Журавлі“; диригент Я. Полянський.

Наприкінці листопада 1985 у філармонії в Ольштині відбувся незвичайний концерт. Тривав він ледь півтори години і, на думку кількасот щасливців, що його слухали, він був найпривабливішим запрошенням побачити надбання української вокалістики в загальноевропейському музичному контексті. Запрошували рідкісні гості: оперні співаки — соліст Великого театру у Варшаві Володимир Денисенко та соліст оперних театрів у кількох театрів світу Любомир Мацюк. Обидва приречені служити музиці, обидва родоводом і любов'ю зв'язані з українською піснею. І водночас вони носії двох відмінних форм співаної мови — Денисенко спроможний видобувати з кожної бас-партії найбільш драматичні її відтінки; Мацюк-тенор, якому підкоряється найчарівніша з тональностей—лірична. Час наступної зустрічі ольштинян з таким „діяпазоном" невідомий. Відомо зате і зрозуміло, чому першим після цьогорічних перевиборів у гуртку гостем в ольштинській світлиці УСКТ був саме один із згаданих майстрів вокалістики Любомир Мацюк. А про те, що дуже тут його чекали, свідчить хоч би присутність біля 100 в основному молодих слухачів. Цей своєрідний авторський вечір відбувся 8-го квітня ц. р.

Чим він був для молодої авдиторії? Насамперед ознайомленням з творчою біографією, зі шляхом шукань і досягнень людини мистецтва; потім розповіддю про складну мандрівку цієї ж людини до глибинних таємниць музики, до оволодіння часткою з них; врешті пригаданням істини; чим більше світу перейдеш, чим докладніше пізнаватимеш мистецтво, тим ціннішою і дорожчою ставатиме тобі материнська пісня твого народу—вона твоя найвірніша супутниця і твій причал.

Мандрівки Любомирові Мацюку доля не пожаліла. Згадаймо тільки, що на його шляху, між іншим, були Австралія, Південа Америка і ЗСА, що не завжди щаслива усмішка з'вялялася на його обличчі. Звичайно, найбільшу радість приносили сценічні успіхи. Вельми, однак, дорожить артист вартостями, яких ані блиском карєри, ані силою оплесків театральної публіки не зміряти. Ось глибоко вкарбована в його памяті Бразилія. Для певної групи людей був він тут гідним подиву „постачальником" естетичних вражень, однак, для значної більшості, для отих з вулиць, шкіл, крамниць, для тих із щоденних зустрічей, був насамперед гідним щирої пошани вчителем і співучасником їхніх буднів. Жодні гроші, ані бажання приподобатись не вирішували про сердечну приязнь і ввічливість цих людей. Подібних їм не часто доводилось пізніше знаходити артистові. Отож знайомство з котроюсь з країн — це для Л. Мацюка, також, а може передусім, пізнавання її мешканців, взаємовідносин, які вони спроможні створити. Й інший шлях — до музичного мистецтва. Зрозуміло, напочатку були професори і школа. Але потім і постійно була також школа з тією лише відмінністю, що вимоги ставили не вчителі, а саме мистецтво. Бути з ним близько, приносити його іншим — це значить працювати. Працювати, відмовляючись від цілого ряду принад, без яких для пересічної людини життя здавалося б малоцікавим. Л. Мацюкові ніколи не була чужою думка про те, що люди стають великими насамперед у своїх дерзаннях. Художня мета, до якої він прямував, була ясна і чітка — навчитися так орудувати скарбом, отриманим від природи, голосом, щоб уміти передати не тільки красу, але і сенс музики, бережно використовувати для цього кожну найдрібнішу навіть, композиторську прикрасу. Такого може домогтися, в першу чергу, справжній майстер камерного співу. Саме таким назвали Любомира Мацюка музичні рецензенти. Рецензії, десятки рецензій різними мовами — це частка документації творчого життя гостя ольштинян. Мали нагоду знайомитись з нею учасники вечора. Л. Мацюк не перечить тим, хто вважає його камерним співаком. Але подібно як для композитора, так ідля виконавця його творів, музика не має меж. Близькі тоді серцю Л. Мацюка Скарлатті, Гайдн чи Моцарт, і романтики Шуберт, Вебер, Россіні, Мендельсон-Бартольді чи Шуман, і „програмісти" Берліоз, Ліст чи Верді...

Зрештою, перелік можна б продовжувати аж до зовсім окремого розділу у захопленнях артиста — творів українських композиторів. Підтвердження оцієї відкритості гостя для музичного розмаїття знаходили присутні також тоді, коли слухали записи менш і більш відомих їм арій і пісень, виконуваних саме Л. Мацюком та його дружиною. Здається однак, що в ці хвилини для більшості слухачів значно важливішим від репертуару було саме його виконання. І, незважаючи на „посередництво" звукопідсилювальної апаратури, підкорялись вони прецезійності та вроді голосу—теплого, міцного, без слідів насильства у горішньому регістрі, проникливого своєю ліричною еластичністю. Була це просто нагода відчути ліризм великої щирости і безпосередности. Нагода в ольштинян не перша, коли пам'ятати про згаданий 1982 рік. Виступив він тоді, немов для рівноваги своєму другові, виключно з українським репертуаром. З піснею, без якої в Любомира Мацюка не зібрався б тут, у Польщі, так швидко такий широкий гурт прихильників критично і доброзичливо оцінює він середовище українців у цій країні, і в одному не сумнівається, що рідна пісня є серед ключів до секрету генетичної пам'яті, біля витоків якої всі українці. Незалежно від того, в якій країні, на якому континенті вони не жили б. Хто зна, чи саме не віра в єднальну силу цієї пісні та віра в незнищенність тих, з чиїх сердець випливає не наказувала людям, долею собі подібних, — О. Мишузі, М. Менцинському, С. Крушельницький чи В. Горовицеві — повертатися до батьківської криниці. Знає про це Л. Мацюк, памятаючи оплески і сердечне зворушення глядачів також тут — у Кракові, Гданську, Білому Борі, Кошаліні, Ольштині. Вдячні вони були йому не тільки за збережений також для них талант, але й за пригадання Лисенка, Ярославенка, Гнатишина, Китастого, Туркевича, Чинча, Січинського чи Майбороди, за чарівливо подаровану їм „Діброву зелену", „Спалену пісню", за романси „Снилося вночі дівчині", за кожну іншу пісню.

За зустріч дякували ольштиняни гостеві квітами.

М. І.

Лікар — хірург закінчує резидентуру подіятричної медицини

Д-р Олег Лаврин, син Миколи і Надії Лавринів, закінчив успішно дворічну медичну практику спеціяльних операцій у шпиталі ім. монсіньйора Клемента Керна у Воррені, Миш.

Подіятрична медицина займається лікуванням хвороб і недомагань стопи і кісточки із суглобом стопи у дітей, дорослих і людей старших віком, уживаючи медичні чи хірургічні засоби.

Д-р Лаврин закінчив чотирирічні студії медицини і хірургії в Іллинойському коледжі подіятричної медицини і одержав диплом доктора подіятричної медицини (ДПМ). Він закінчив студії „magna cum laude і був одним з двох найкращих студентів своєї кляси.

Шпиталь ім. К. Керна, — один з найкращих шпиталів подіятричної медицини в Америці, щорічно приймає лише шість молодих медиків із 160 найкращих студентів — кандидатів на резидентуру. Д-р Лаврин був одним із шести вибраних.

Початкову і середню освіту д-р Лаврин отримав в українських школах Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Гемтремку, Миш., а школу українознавства із матуральним іспитом завершив у суботній школі Товариства „Рідна Школа".

За свої осяги в науці отримав стипендію на студії від університету Вейн в Дітройті. Вищі студії природничого факультету закінчив в тому університеті з відзначенням.

Д-р О. Лаврин

Будучи студентом повищих шкіл, він був членом і виховником у Пласті, займався спортом, а в професійній школі був допоміжним іструктором.

По закінченні медичних студій д-р Лаврин отримав кільканадцять нагород за академічні досягнення в професійних журналах.

Дружина д-р Лаврина, Варвара, є учителькою української школи Непорочного Зачаття, в якій і вона здобула свою початкову освіту.

Д-р Лаврин відчиняє свою практику подіятричної медицини в осередку „Українське Село" у Воррені.

Ірвін О. Канат, ДПМ віцепрезидент подіятричного навчання.

(Переклад з англійського тексту).

Перша лемківська ватра

Важливою імпрезою цього року для Об'єднання Лемків Канади була перша лемківська ватра, яка відбулася в суботу 26-го липня, на оселі „Лемківщина".

Організацією ОЛК спрямувала свою діяльність на успішну реалізацію такого завдання, щоб біля ватри-вогнища серед чудової природи пролунала пісня та рецитація художнього, хоч жартівливо слова. І дійсно, не треба було багато витрачати часу, щоб якнайкраще відбути ватру, в організовання якої включилися і молоді інтузіясти. Любителі української пісні та її шанувальники дали свою згоду показати свої музичні та співацькі таланти молодого покоління.

Новостворена інструментальна група „Команиця" започаткувала програму ватри в підвечірній час, відігравши в'язанку трьох лемківських народних пісень. Це був ніби зов або клич до інших, які ще не встигли прибути ближче ватри.

Голова КУ ОЛК Адам Стець офіційно відкрив програму короткою промовою, в якій звучали привітальні слова і слова подяки за те, що так громадно прибули зацікавлені ватрою з Торонто, Гамільтону, Оттави та навіть з Польщі, які перебувають на відвідинах в Канаді. Вони також прибули, щоб поділитися думками та заувагами про відбуту ватру, бо там, на рідних землях, вони були учасниками вже четвертої з черги ватри, про які писала тамтешня українська преса дуже прихильно. Під кінець своєї промови А. Стець має бажання, яким заохочує, щоб на наступній ватрі 1987 року побачити не сотні, а бодай одну тисячу, або й більше людей.

Староста ватри Федір Ґоч у своєму слові закликає групуватися чим більше біля таких імпрез; закликає плекати свою пісню, продовжувати показувати свої обряди і традиції, які є дзеркалом і прикладом для інших, що ми, лемки з-під Бескида, з діда-прадіда є носіями і продовжувачами української культури. „Найту, на американському континенті, знають, хто ми і чиї ми діти, звідки і яка краса пісні і жарту говорять про нас" — ось цими словами закінчив промову Ф. Ґоча.

Далі цей самий староста ватри заповідав точку за точкою, в яких виступали тріо „Лілея"з лемківськими піснями: „Тиха вода", „В темну нічку в убочі" і „Над водом кряк" та соліст-баритон Андрій Дудич. Він дуже вміло відспівав пісню „Під облачком стоїть явір похилений".

Далі в програмі виступив П. Лопата, який відчитав жартівливі вірші на лемківському діялекті Івана Русенка „Ґазда в біді" і „Пані Войцєхова". Потім він прочитав з „Лиса Микити", який помістив жарт про Лемківщину та її святкування 1100-ліття хрищення. І знов пролунало долиною оселі декілька пісень, які відспівали Олександра Козак, Беата Вуйчик та Лілієна Головата.

На закінчення офіційної частини А. Стецьо передав чек на 1000 дол. на потреби хору „Лемковина", який дії на рідній Лемківщині, для співорганізатора цієї високооціненої капелі. Ф. Ґоч щиросердечно подякував організації ОЛК за подарунок і, віддячуючись, він сам проспівав пісню „Ой, чи знате, куме Гнате" та оповідав різні жарти.

Та ніж настала пізня ніч, колишній голова КУ ОЛК Степан Баб'як сказав у своєму слові, втішаючись, „що не вгасає інтерес до популяризації культурної спадщини лемків, а це одне з основних завдань організації". На закінчення виступів інж. Ярослав Соколик—голова Комітету Українців Канади в Торонто, який підкреслив, що насолоду з програми ватри набрав він сам і його родина, дружина й син та запевнив присутніх, що всими силами буде допомагати, щоб такі ватри в майбутньому були ще більш успішними.

Лемківська ватра ще довго не вгасала, бо біля неї танцювала молодь та співала десятки регіональних лемківських та різних українських пісень. Вже десь аж під ранок вогонь пригас, але його іскорки, напевно, будуть горіти в серцях тих, які були учасниками цієї ватри так довго, аж знову загоряться в наступному році.

Л. П.

В ПІВНІЧНОЗАХІДНІХ стейтах Америки численні бурі спричинили вогні, які поширились по лісах і полях. Від Орегону до Монтани пожежі знищили 175,000 акрів землі. Сильні вітри перенесли пожежу до інших західніх стейтів, де пожежники уже кілька днів пробують їх погасити.

Единонеділимець...

(Закінчення зі стор. 2)

діяспора. Під час Другої світової війни населення добре пам'ятало свої мільйонові жертви колективізації, голоду й концтаборів, серед цих жертв жидів не було. При тому ці жертви не були результатом нелюдського відношення ворога, який ввійшов у державу, але це був злочин правлячої жидівської етнічної групи (стор. 346).

Совєтський уряд віддав більші обшири першоклясної землі для поселення жидів — хліборобів. Найбільше в Криму — понад 342 тисячі гектарів; в Українській ССР — 175 тисяч гектарів; у Білоруській ССР — 28 тисяч га. Крім того запляновано створити на Далекому Сході окрему жидівську „національну область" у Біробіджані. Для того приділено 400 тисяч гектарів з величезними природними багатствами. В автономних районах: Каліндорф, Ново- Златополь, Сталіндорф, Фрейдорф, Ларіндорф і Біробіджан „вся адміністрація — суд, шкільництво провадилося в мові їдіш. Всі видатки, зв'язані з адміністрацією ,велися на кошт держави" (стор. 301-2).

Після Другої світової війни в колах „Жидівського Антифашистського Комітету" і серед жидів у загальному виринула думка привернути цілий Крим, опустошілий в результаті воєнних дій, в національну жидівську область чи республіку. Голова Комітету Соломон Лозовський (Дриздо) не дістав підтримки з боку Сталіна й Хрущова. Комітет розв'язано й застосовано репресії до його членів.

Відносно жидівської „Кримської республіки", — пише автор, — „Хрущов був згідний зі Сталіном, що Крим, який при кінці війни проти Гітлера лишився без населення, не може стати центром єврейської колонізації, бо на випадок війни він перемінився б у пляцдарм проти СССР" (стор. 248).

Жидівська етнічна група СССР була всеціло по стороні тих сіоністів, які в цілому світі вели пропаганду за створення Ізраїля, основуючись на тому, що то „Обіцяна земля", „Обіцяна жидам на Сіоні" (слова ізраїльського прем'єра Бена Ґуріона в листопаді 1956 року) (стор. 349).

Д. Бург у своїй праці „Кремль, евреї і середній схід" згадує про твердження жидівського дослідника Джудда Л. Теллера, який доказує, що повалення комуністичної системи в СССР негативно відіб'ється на жидівському населенні в СССР і в цілій Східній Европі. І при кінці цієї публікації читаємо, що боротьба з комунізмом велася і ведеться так, щоб до його упадку не дійшло. Як тільки комуністична система опиняється на границі своєї загибелі з причини економічних чи воєнних, — волелюбний світ завжди і негайно простягає руку для спасення цієї системи. І на кінець слово про поширений у світі погляд про існування „антисемітизму" в СССР. Ті, що могли б правдою і фактами розбити цей наклеп, мовчать. „Мовчить і уряд СССР, бо напевно не бажає розкрити неприємну для нього правду про те, що каркас (основне тіло, кістяк) совєтської влади був у основному створений жидами і що вони займали там упривілейоване положення в перших 35-ти роках комунізму (стор. 317 — Другої частини).

Автор цієї праці підкреслює, що після доби кагановичів, до влади прийшли кадри російської молодшої інтелігенції, яка виперла з важливіших державних постів жидів. Тоді, як 40 років тому в закордонній службі було процентово більше жидів, то під цю пору їх там є мінімально. Зі всіх засекречених постів СССР жидів усунено.

Для дослідників минулого Російської імперії та СССР ця публікація має велику вартість, бо автор завдав собі чимало труду, щоб зібрати джерельний доказовий матеріял про звірства комуністичної системи, яка під цю пору загрожує вільному світові.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ізраїльського уряду Шімон Перез надіслав формальне запрошення для кардинала Джанна О'Коннора, Архиєпископа нюйоркської архидієцезії, відвідати Ізраїль і на місці переконатися про справи палестинців в Ізраїлі й інші проблеми, до яких О'Коннор зайняв становище після його повороту з Ливану. Йдеться тут про зневтралізування погляду Архиєпископа О'Коннора на справу створення для палестинців окремої території, на якій вони могли б жити своїм самостійним життям, бо цей нарід не може бути, на його думку, вічними скитальцями і жити під шатрами в різних арабських країнах. Оглянувши табори палестинців в Ливані кардинал О'Коннор відкрито закликав до розв'язки палестинської проблеми, без якої не може заіснувати мир на Близькому Сході.

ПРОКОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД Анголі запротестував проти порушення військами Південно-Африканської Республіки кордону, зудару з військовою одиницею Анголі і обстрілу прикордонного містечка. Уряд Південної Африки не оправдується і виразно каже, що він допомагає антикомуністичним повстанцям, подібно як це робить Вашінгтон, які хочуть позбутися комуністичної влади і встановлення там демократичної системи управління.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ В ПАМ'ЯТЬ

бл. п. СТЕФАНА ШЕВЧУКА

складаємо 100.00 дол. на Комітет Оборони Української Спадщини.

ЛІДЯ І ЗЕНОН КОЗАК

У ПЕРШУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ відходу у Вічність

бл. п. д-ра мед. ЮЛІЯНА ПОЛІТИЛА

нашого Найдорожчого Чоловіка, Татка і Діді у світлу Його пам'ять складаю 1,000.00 дол. на Наукове Т-во ім. Шевченка в Ню Йорку і 1,000.00 дол. на будову Українського Музею в Ню Йорку.

Дружина — АННА з РОДИНОЮ

Повідомляємо, що у понеділок, 11-го серпня 1986 р. у ранніх годинах відійшла у Вічність

бл. п. ГАЛИНА ЗАВІТНЕВИЧ

дружина св. п. проф. В. Завітневича, довголітнього диригента катодри св. Володимира в Ню Йорку.

ПАНАХИДА у вівторок, 12-го серпня 1986 р., о год. 7-ій веч. у похоронному заведенні Conroy у Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПОХОРОН у середу, 13-го серпня 1986 р. в год. 11:30 ранку з Церкви-Пам'ятника св. Андрія на місцевий цвинтар.

У смутку:

ПАРАФІЯЛЬНА РАДА та ДРУЗІ

Допоможім збудувати український хмаросяг в Ню Йорку

Сьома вулиця Схід, між 2-ою і 3-ою авеню в Ню Йорку, це та частина міста, в якій міститься реперезентативна українська католицька церква, історична книгарня Мирона Сурмача, і українці на тому відтинку у біля 85 відсотках є домовласниками.

Біля новозбудованої церкви св. Юра знаходиться велика площа, де колись була стара церква. Ця площа, яка під цю пору вартує понад мільйон долярів, є чудовою парцелею під будову.

Енерґійний парох і ігумен церкви св. Юра, о. Патрикій Пащак, ЧСВВ, виготовив плян будови 16-поверхового українського хмаросягу. З цього проєкту чотири поверхи займала б парафія на канцелярію, вітальню, бібліотеку і приміщення для сестер і отців, а 96 мешканевих одиниць, закупили б українці, як співвласники кооперативного дому. З роз продажу усіх мешканевих одиниць мешканева корпорація віддала б 10 відсотків для наших незаможних людей за мінімальну ціну.

Будова цього хмаросягу ще не зачалася, а вже цей проєкт навістили „чорні хмари". Асоціяція збережен ня околиці на одному зі своїх засідань вирішила, що треба зібрати доволі підписів від мешканців цієї околиці, щоб заблькувати цей проєкт будови.

У понеділок, 15-го вересня 1986 року, о 7:00 год. вечора у Village View Community Houses, 175 Схід 4-та вулиця в Ню Йорку відбудеться чергове засідання членів асоціяції і їх симпатиків разом з українцями. Отець Пащак закликає так через радіо, як і зараз цими рядками на сторінках „Свободи", щоб українські мешканці цього кварталу і представники наших організацій взяли мосову участь у цих зборах і ще перед відкриттям нарад зголосили свою участь в дискусії.

Чому для нас ця будова є важною? Щоб задержувати у своїх руках якнайдовше наш стан посідання і дати українцям нагоду купна мешкання у своєму домі, як також щоб не обтяжувати нашу громаду новою збіркою на будову парафіяльної резиденції для сестер і отців, бо з розпродажу апартаментів, тільки для українців, плянується покрити видатки чотирьох поверхів, які займатиме парафіяльний уряд церкви св. Юра для своїх потреб.

Якщо ми плянуємо задержати стан нашого посідання на довшу мету і якщо це лежить нам на серці, то хочеться вірити, що на цьому засіданні ми докажемо всім присутнім , що ми вміємо обстоювати свої життєві інтереси.

У короткому часі наші підприємці мусіли зліквідувати свої крамниці, бо не були спроможні платити високі ренти, а саме: „Орхідея", „ЕКО" і „Арка". Наша дільниця стає з кожним роком коштовнішою, і саме тому нам треба якнайшвидше задержати мешканеві об'єкти для своїх людей. Плян будови нашого хмаросягу бодай частинно оправдує наші пляни на майбутнє.

Роман Р. Голіят

СКОБ з „Вовчої Тропи"

ПРИВІТ

ТАБІР

ЧАРОДІЙНЕ АВТО

1986 ВТ

4-та конференція Наукового Конґресу в Тисячоліття Хрищення Руси – України

У приміщеннях Українського Вільного Університету відбулася 26-28-го липня четверта з черги конференція Наукового Конґресу в 1000-ліття Хрищення України (Перша була в Мюнхені, друга в Бавнд Бруку, третя в Римі).

Четверта конференція тривала три дні. Першого дня після участи усіх присутніх у Соборному Молебні, який відправив о. І. Дубицький, засідання четвертої наукової сесії відкрив ректор УВУ Володимир Янів. Другою точкою нарад було покликання президії та затвердження програми. У дальших точках заслухано огляд праці Комітету Наукового Конґресу та звіти комісій: музикологічної (д-р М. Антонович), мовознавчої (проф. О. Горбач), богословсько-філософічної (о. д-р І. Гриньох), літературної (проф. І. Качуровський), літургічної (о. д-р І. Музичка) правничої (проф. З. Соколюк), історичної (відчитано за неприсутнього д-ра А. Жуковського).

Схвалено, що Комітет Наукового Конґресу в 1000-річчя Хрищення Руси-України діє у порозумінніз вищеназваними комісіями та поодинокими афільованими установами, яких є разом 21 тобто кожна з них може видати свій окремий збірник під спільним заголовком „Праці Наукового Конґресу в 1000-річчя Хрищення Руси-України" та своїм числом і титулом. (Наприклад, майже готовим до друку є „Збірник Мовознавчої Комісії Наукового Конґресу в Тисячоліття Хрищення Руси-України", ч. 13).

Довго дискутовано місце та час Конґресу 1000-річчя, який відбудеться в Парижі в 1988 році, правдоподібно в квітні під час Великодніх свят за старим стилем. Дальша дискусія проходила над профілем Конґресу, конґресових доповідей та його релігійно-літургічного, музичного та мистецького обрамування. Вкінці обговорювано проєкти фінансування Конґресу та кошти видання передбачених поодинокими Комісіями збірників, з яких тільки один має вже фінансову базу, а саме: Збірник мовознавчої комісії, завдяки грошовій допомозі Владики Плятона Корниляка. В дискусії порушено ряд способів збирання потрібних фондів для цього великого задуму, що будуть проводити Українські Церкви та афільовані установи.

Другий день 4-ої конференції був призначений для доповідей мовознавчої комісії. Доповідали: проф. д-р Олекса Горбач, проф. д-р Володимир Янів, проф. д-р Василь Лев, проф. Марія Пшепюрська-Овчаренко, проф. д-р Володимир Жила, проф. д-р Анна Власенко-Бойцун, о. Роман Мізь, проф. мгр Іван Коровицький, проф. д-р Джон Павльс, о. проф. д-р Іван Гриньох, ред. Михайло Демкович-Добрянський.

Понеділок, 28-го липня, був і святочний, і приємний, і веселий. Вранці відбулася Архиєрейська Літургія у владичій каплиці при Шенберґер вулиці, всього два бльоки від будинку УВУ, в гарній обителі Владики Плятона Корниляка з розлогим городом, обгороженим муром.

Після Служби Божої відбулася в приміщеннях УВУ традиційна інавгурація літніх семестрів: високошкільних, педагогічного, правничого, українознавства та двох нижчих курсів української мови. Головну промову виголосив Владика Плятон, вказуючи молоді шляхи правдивої науки, християнської любови й патріотизму.

Після цього під час перекуски відбулася зустріч учасників Конференції, Наукової сесії, професорів із студентами і курсантами УВУ, яких цього року було менше ніж минулого року, тобто 185, бо деяких молодших студентів батьки боялися посилати до Німеччини з огляду на тероризм та катастрофу на чорнобильській енерґетичній станції. Цей милий день завершено многоліттям для ректора В. Янева, бож це був день св. Володимира—іменини улюбленого ректора УВУ.

Н. Н.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 11.

С. Чопівська, Зайон	100.00
Н. Н.	25.00
О. Бенцаль-Карпяк, Відд. 385	20.00
П. Наумчук, Торонто	20.00
М. Бідюк, Дітройт	17.00
Т. Курдидик, Торонто	15.00
Я. Опирюк, Кінґстон	15.00
С. Процишин, Ля Саль	15.00
П. Буковинський, Бейон	12.00
А. Микитюк, Ороно	12.00
Д. Марцінюк, Саскатун	10.00
С. Романишин, Денвер	10.00
С. Сивик, Равнд Лейк	10.00
Н. Л. Хойнацький, Овк Форест	10.00
Л. Рибіцька, Пассейк	9.00
П. Німилович, Відд. 221	7.89
А. Варчак, Йонкерс	7.00
Р. Кайда, Вінніпеґ	7.00
С. Стадник, Чикаґо	7.00
Ю. Тарасюк, Нюарк	7.00
Д. Хухра, Керґонксон	7.00
Р. Білоус-Кратко, Лейквуд	5.00
В. Варецький, Філядельфія	5.00
А. Заяць, Норридж	5.00
Каттоліко, О., Повей	5.00
Кравченюк, Джерзі Сити	5.00
Т. Нестеренко, Принсес Ен	5.00

М. Павлюк, Гантсвілл	5.00
І. Руденський, Савтгемптон	5.00
А. Седлярчук, Баффало	5.00
К. Шевчук, Рочестер	5.00
Ф. Мельник, Рочестер	4.00
М. Якусь, Піскатавей	3.50
Й. Чорній, Палатайн	3.00
М. Слаба, Юньйондейл	2.50
Г. Вавелко, Міннеаполіс	2.00
П. Волощук, Дорчестер	2.00
М. Гетьман, Медіна	2.00
О. Головацький Фт. Лодердейл	2.00
В. Голуб, Милвилл	2.00
М. Дозорська, Таксон	2.00
Л. Зобнів, Бінґгемтон	2.00
С. Капелян, Дітройт	2.00
О. Ленська, Ню Йорк	2.00
О. Лісс, Ст. Пітерсбурґ	2.00
Ф. Максимонко, Альґонкін	2.00
Р. Мандзій, Нюарк	2.00
І. Підгірний, Парма	2.00
Й. Сабатович, Рочестер	2.00
В. Скробач, Рочестер	200
Я. Сточанин, Пелл Лейк	2.00
І. Тот, Фляшінґ	2.00
Т. Федишин, Честер Спрінґс	2.00
А. Яремко, Клифтон	2.00

ГРОМАДЯНИ! Негайно зверніться до місцевого секретаря чи організатора УНСоюзу, або пишіть прямо до Головної Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сити за інформаціями про Союзове забезпечення. Пам'ятайте про народну приповідку: БЕРЕЖЕНОГО ГОСПОДЬ БЕРЕЖЕ!

Бібліографічна...

(Закінчення зі стор. 2)

томах, а опісля появляється у п'ятьох томах. У кожному томі кожного річника є україніка, найбільше її в другому томі. 4. Анотована бібліографія української літератури в Канаді: Канадські книжкові видання, 1908 - 1983 (Едмонтон: „Славута", 1984), над якою принагідно упорядник працював майже 25 років, після переїзду з Америки до Канади. Ця бібліографія отримала грошову нагороду на бібліографічному конкурсі при українському Науковому Інституті Гарвардського Університету, фундаторами якої були св. п. Володимира й д-р Микола Ценки з Філядельфії. Згадане видання охоплює канадські публікації з української поезії, прози, драматургії та літературознавства за 75 років. Його наклад, із огляду на брак коштів, — лише 50 примірників у твердій полотняній оправі, згідно з вимогами бібліотек. Надається воно в першу чергу для довідкових відділів у публічних і університетських бібліотеках, для українських музеїв та інших подібних установ, як також для кожного, хто збирає і любить українську книжку. Відомо, що д-р Яр Славутич працює над другим виданням Анотованої бібліографії української літератури в Канаді. Це поширени і більше удокументоване видання появиться ще цього року.

Що робить...

(Закінчення зі стор. 2)

народу, а „уряд" УССР і всі його підвладні — це московські вислужники, від яких нічого доброго для України очікувати не можна?! І що єдиним виходом для України є відокремлення від російсько-совєтської імперії і відновлення своєї справді незалежної і суверенної держави, якою була Українська Народна Республіка?!

Правда, усвідомлення такого стану речей ще не означає, що остаточну мету буде швидко і легко осягнуто. Але настрої і психічне наставлення не тільки українців, але й інших гроамдян в СССР може відограти величезну ролю. Ґорбачов напевно немає тепер спокійних днів і ночей. Було б знаменним, якби Чорнобиль став початком упадку російсько-совєтської імперії й комунізму в ній! Але... аж таких припущень може не вільно висловлювати, щоб вони не скінчилися великим розчаруванням.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

НЕТТІ А. ОЛСЕН, член УНС Відд. 286-го ім. св. Володимира в Джерзі Сиmі, Н. Дж., померла 7-го квітня 1986 року на 61-му році життя. Нар. 2-го липня 1924 року в Джерзі Сиmі. Членом УНС стала 1941 року. Залишила у смутку мужа Генрі і доньку Нетті. Похорон відбувся 10-го квітня 1986 року на цвинтарі Окдейл в Діленд, Фла.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Балютянська, секр.

ІВАН БОҐАН мол., член УНС Відд. 230-го ім. св. Івана Хрестителя в Янгставні, Огайо, помер 20-го березня 1986 року на 63-му році життя. Нар. 14-го березня 1923 року в Джерарді, Огайо. Членом УНС став 1943 року. Залишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся 24-го березня 1986 року на цвинтарі Воскресіння в Остінґтавні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА ТОКАРЧУК, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш., померла 30-го березня 1986 року на 64-му році життя. Нар. в жовтні 1921 року в Дітройті, Миш. Членом УНС стала 1969 року. Залишила у смутку мужа Теодора; сестер Марію і Галину, племінників і племінниць. Похорон відбувся 3-го квітня 1986 року на цвинтарі Рич тавншип у Мейвиллі, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

С. Федик, секр.

МАРІЯ КУЗЬМИЧ, член УНС Відд. 1-го ім. св. Андрія в Шамокіні, Па., померла 20-го березня 1986 року на 88-му році життя. Нар. 21-го травня 1898 року в Ексельзіор, Па. Членом УНС стала 1923 року. Залишила у смутку доньку Милдред, синів Івана і Волтера. Похорон відбувся 22-го березня 1986 року на українському католицькому цвинтарі в Шамокіні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Ю. Полиняк, секр.

ВОЛОДИМИР В. ПОЛІЩУК, член УНС Відд. 320-го Т-ва Пресвятої Тройці в Балтиморі, Мд., помер 5-го квітня 1986 року на 62-му році життя. Нар. 1924 року в Балтиморі, Мд. Членом УНС став 1967 року. Залишив у смутку дружину Мілдред, доньку Джуді і сина Михайла. Похорон відбувся 8-го квітня 1986 року на цвинтарі св. Михайла в Балтиморі, Мд.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Малко, секр.

ЮЛІЯНА МАРІЯ РАТИЧ, член УНС Відд. 353-го Т-ва „Запорозька Січ" в Ню Бронсвику, Н.Дж., померла на 26-му році життя. Нар. 1959 року в Ню Йорку, Н.Й. Членом УНС стала 1981 року. Залишила у смутку батьків Іванну і Олега. Похорон відбувся 15-го березня 1986 року на цвинтарі св. Петра в Ню Бронсвику, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Д. Оріховська, секр.